

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 1887
Tarih: 22.11.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

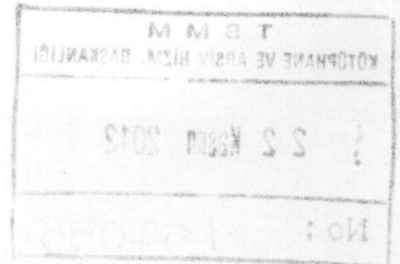
Bazı ilçelerin isimlerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifim gerekçesiyle birlikte ilişlide sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Altan TAN

Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	04 Aralık 2012		E. No: 2/1009	
Yam.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ

22 Kasım 2012

Numara:

T B M M
KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI

22 Kasım 2012

No : 157055

GENEL GEREKÇE

Üzerinde yaşadığımız coğrafyada; neredeyse insanlığın var olduğu günden beri birçok halk yaşamış, çeşitli kültürler bu topraklara zenginlik katmıştır. Halkların kattığı bu zenginlik kültürel birçok öğeyi barındırmakla birlikte konuşulan dillerin çeşitliliği, zenginlikleri yansıtan en büyük unsurdur. Bu unsuru gözle görünür kılan ise yerleşim birimlerinin adlarıdır. Esasen bu durum sadece bu topraklarda yaşayan halklara ait bir kültürel miras değil, dünya mirasıdır. Zira bu topraklarda Türklerden başka Kürtler, Ermeniler, Çerkezler, Araplar, Lazlar, Rumlar, Süryaniler ve daha bir çok halk yaşamakta olup; nice uygarlık, izlerini günümüze kadar gelen isimlerle devam ettirmiştir. Geçmişte bu dillerde olan yerleşim yerlerinin adlarının Türkçeleştirilmesinin toplumda kırılmaya ve halkların yaşadıkları coğrafyaya yabancılaşmasına neden olduğu kuşkusuzdur.

1921 yılından itibaren otuz bin iki yüz seksen (30.280) yerleşim biriminin adı Kürtçe, Ermenice, Rumca, Lazca, Çerkezce, Arapça ve daha sayamadığımız farklı dillerde olduğu için değiştirilmiştir. Bu yerleşim yerlerinden on iki binden fazlası sadece köy isimleridir. İsim değiştirme işlemlerinin resmileşmesi ise, İçişleri Bakanlığı'nın 1940 yılı sonlarında hazırladığı 8589 sayılı genelge ile gerçekleşmiştir. İşbu genelge ile "yabancı dil ve köklerden gelen ve kullanılmasında büyük karışıklığa yol açan yerleşme yerleri ile tabii yer adlarının Türkçe adlarla değiştirilmesi" uygulaması resmen hayata geçmiş oldu.

1980-1983 yılları arasında da Kürtçe mezra ve yayla adları sistematik olarak Türkçeleştirilmiştir. Ancak o yerleşim birimlerine yaşayan halklar kendi dillerinde kullanılagelen eski adları kullanmaya devam etmiştir. Zira bu durum, yaşanan yerle kişinin manevi bağının bir gereğidir. İsimlerin değiştirilmesinin halk nezdinde bürokratik işlemler haricinde bir anlamı da yoktur. Öyle ki anadili Türkçe olan yerleşim yerlerinde dahi eski adlara dönme eğilimi artmaktadır.

Her ne kadar demokratikleşme yolunda önemli bir paket olduğu iddia edilen 'açılım' sürecinde coğrafi bölgelerin isimlerinin iadesi Hükümet tarafından seçim dönemlerinde vaat edilmişse de hala bu yönde somut bir adım atılmamıştır. Yeni kurulan üniversitelere verilen tarihsel isimler de göstermektedir ki, Cumhuriyet döneminde devam eden bu politikalar bir başka yönüyle devam etmektedir. Zira yeni konulan isimler Anadolu'da başka hiçbir medeniyet iz bırakmamış gibi Türki

unsurlardan seçilmektedir. Oysaki binlerce yıllık Anadolu ve Mezopotamya, sayısız medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu medeniyetlerin torunları olan Kürtler, Ermeniler, Rumlar, Aleviler, Lazlar, Süryaniler gibi kadim halklar, milletler ise hala bu topraklarda yaşamaktadırlar. Nitekim her ne kadar yer isimleri devlet tarafından değiştirilmişse de bu halklar bildikleri isimleri günümüzde de kullanmaktadırlar.

Mardin Mezopotamya tarihinin en eski şehirlerinden biridir. Tarihi boyunca Arapların, Kürtlerin, Süryanilerin, Ermenilerin meskun olduğu bir şehirdir ve bu halklara ait onlarca, yüzlerce eser vardır. Tek bir unsurun, yani Türklüğün öne çıkarılması doğru değildir. Her yere 'Artuklu' adı verilirse, bunun adı etnik milliyetçilik, ırkçılık, bölücülük ve asimilasyon olur.

Mardin'e üniversite kuruldu adı 'Artuklu' yapıldı, merkez ilçeye de 'Artuklu' ismi veriliyor. Sürekli olarak Mardin'in tarihte Türk şehri olduğu, Türk egemenliğinde kaldığı vurgulanarak Türklük ve Türk tarihiyle ilgili simgeler öne çıkarılıyor. Mardin'in 500'ün üzerinde köyü var; hiçbirinin anadili Türkçe değildir. Mardin'deki isimleri değiştirilmiş olan ilçelerin adları, bölgede yaşayan kişilerce hala eski şekillerinde kullanılmakta ve bilinmektedir. Kızıltepe ilçesi Koser olarak, Dargeçit ilçesi Kerboran olarak, Mazıdağ ilçesi Şamrah olarak, Ömerli ilçesi Maserti olarak ve Yeşilli ilçesi de Rışmıl olarak kullanılmaktadır. Bu ilçelerin isimlerinin tekrar eski halinde kullanılması sağlanmalıdır.

**BAZI İLÇELERİN İSİMLERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Mardin ilinde bulunan;

- A) Artuklu ilçesinin adı Mezopotamya olarak
- B) Kızıltepe ilçesinin adı Koser olarak
- C) Dargeçit ilçesinin adı Kerboren olarak
- D) Mazıdağ ilçesinin adı Şamrah olarak
- E) Ömerli ilçesinin adı Maserti olarak
- F) Yeşilli ilçesinin adı Rışmıl olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Mardin ilindeki ilçe adlarının geçmişte kullanılan tarihi, coğrafi ve yöresel adlarıyla değiştirmesi ile Mardin ilinin geçmişinden beri süregelen zengin kültürel ve tarihi çoğulculuğunun korunması, farklılıkların yaşatılması ve saygı duyulması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.